

REFORMÁTUS LELKÉSZEK LAPJA

Megjelenik: havonta kétszer.

Előfizetési díj:
egész évre 240 leu, fél évre 120 leu.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Blaj—Balázsfalva
Jud. Tárnava Mică.

Felelős-szerkesztő:

DERZSI ENDRE
balázsfalvi lelkész.

Társ-szerkesztő:

PELESKEY SÁNDOR
szatmárhegyi lelkész.

Szolgalatunk felelőssége.

Ezékiel III. r. 16—22. v.

— A nagykárolyi református nagygyűlések alkalmából 1929. IX. 12-én tartott bibliaórai elmélkedés. —

A babiloni király Nabugodonozor megszállja Judaországot s annak királyát az előkelő emberekkel és mesterekkel fogságba viszi. Így jut Ezékiel is Babilonba, hol a Kébár folyó vize mellett lakó fogoly honfitársai között mint próféta lép fel és működik a Kr. előtti 593—570 közötti években. Bármily nagy siralomban keseregtek a szent város, a templom és fogoly voltuk miatt a zsidók a Kébár vize mellett, a Jehovában való hit és az azt példázó igaz élet napról-napra kisebb lett közöttük. Kezdték beletörődni helyzetükbe, kivált amikor fogoly-sorsuk odáig enyhült, hogy maga Ezékiel is házat és egy kis kerteskét szerzett a fogságban. Ekkor már a hitetlenség és a vele járó elnemzetlenedés veszélye fenyegetett s bizony ha nincs erőteljes prófécia, ha az őrállók nem a szent felelősség nagy tudatában pásztorolják a népet, akkor hamar eljött volna a zsidóságra a vég. De nem jött el, sőt a fogságban, a szét-szórattatásban évszázak múlva is hitben és fajiságban hű és erős nemzedéket találunk, akik Kr. idejében is az ősi hazától messze távolban is zsidók valának. Ennek okait érdekes lenne, sőt szomorúan aktuális is lenne fejtegetni e tiszteletes gyűlekezetben, de e helyett hadd mutassak reá az egyik okra, és pedig fundamentális okra, — amelyről szól az Ige ma nekünk, —

az őrállók szolgálatának felelősségére. Így szól erről az Ige: olv. Ezékiel III. 16—22!

Az Ige szerint tehát az őrállónak mindig Isten nevében kell szólni. Az Ő nevében kell inteni a hitetlent, az igazságtól elfordulót és az álnokul cselekedőt. És az ilyet *mindet és mindig* meg kell intenie az őrállónak, mert ha nem teszi, a bűnössel az őrálló is pusztul, mert a bűnös vérét az őrálló kezéből kívánja meg az Úr. A lélek a héber szerint a vérben levő valami, e szerint a bűnös vére, tehát lelke kárhozata, az őrálló kárhozata is, ha látva a bűnös bűnözését Isten nevében meg nem inti azt. Így az őrálló szinte a vérbosszu törvénye alatt áll. Szemet-szemért, vért, lelket — a vérért, a lélekért. S itt még csak asyiliumok, menedékhelyek sincsenek, mert lélekkárhozáért felelős őrállónak pusztulnia kell. Milyen félelmetes, megdöbbentő erejű felelősség ez és ez a felelősség ott élt, munkált az ószövetség prófétáiban, készítette őket arra a lelkeket mentő munkára, amely évezrek hosszú során Jehova gyermekeinek, zsidónak konzerválta a próféták népét, megszállások, fogságok, Juda és Izrael országai pusztulása idejében, sőt azok idején is tul.

Ugy-e milyen hálás téma lenne most annak fejtegetése, hogy népünk állapotrajza ma és — milyen szomorú — régen is olyan, mint volt az Ezékiel népéé, beszélni arról, hogy a népünk külső körülményei és lelki válságai azonosak a prófétai kor népével. De bármennyire csábít erre a helyzet-azonosság szomorú volta, arról kell beszélnünk, arra kell az Ige felett elmélkedve döbbenetesen ráeszmélnünk, hogy nekünk a mi népünk őrállóinak is ugyanaz a szent felelősségünk van, ugyanazon isteni feltételek alatt mint Ezékielnek. Sőt több, mert a mi szolgálatunk fejedelme a Krisztus szerint: „A jó pásztor életét adja juhaiért!”

Engem teim' a felelősségnek ez a bibliai ténye döbbenetesen megaláz és nem hiszem, ha ti is imádságos szívvel belenéztek az önvizsgálat tükörébe, ne így járnátok. Mert hány hitetlent ismerek én, ismersz te a gyülekezetben és nem volt és nincs szavunk hozzá? Hány az igazságtól elfordult afia és az álnokul cselekvő, akit meg nem intettünk? Légió a kérdések száma, amellyel szemben nekünk csak mea kulpáznunk lehet. Itt valóban elmondhatjuk: ne szállj Uram perbe mivélünk, mert ezer szavadra egy szót sem felelhetünk. Nem! Mert itt sem azzal, hogy mi a templomi szolgálatban mindenkit intünk

az Isten nevében, sem azzal, hogy a bűnök ellen mindenkinek kínáljuk, aki hozzánk jön a hathatós fegyvert, nem lehet kibujni a felelősség alól. Nem! mert az őrálló mindenkiért, nem csak a mellette levőkért, a hozzájövőkért, de mindenkiért felelős; az evangéliumok szerint pedig a pásztor személy szerint ismeri a maga juhait.

És itt hiábavaló minden mentegetőzés és e célból való beszéd a tömegről, emberek gonoszságáról, mely ellenünk támad. Hiába, mert az evangéliumi keresztyénség egyénenként, sőt igazán csakis így végezi a maga munkáját. Jézus a 12 apostollal először, széjjeljártában valakiket talált azután, a 12 apostol a diakonia intézményével és a gyülekezet véneivel. A próféták és az apostolok pedig minden emberi gonosz indulattal szemben rendíthetetlenek valának akár király, akár ki más lett légyen az. S mi? sem hideg, sem hév nem vagyunk. Pedig őrálló társaink is volnának, óh hogy csak volnának. Egyik-másikonknak több volna 20-nál is a törvény szerint, de csak a törvény szerint! S ez egészen természetes, ha meggondoljuk, hogy ezek sohasem hallották ezt az Ezékiel tolmácsolta isteni szózatot. Hát ezért kit von felelősségre az Úr! Minket testvéreim!

De hogy ezt megérezzük, hogy által nyilaljon ezért a fájdalom lelkünkön, ehhez sok-sok, mindennapi önvizsgálat kell, amelyeken az Úrnak szava legyen hozzánk, úgy mint Ezékielnek. Ezek azok az áldott alkalmak, amelyen a felelősség tudata ébred, lángra gyúl és a Lélek tüze erejével munkába állít benünket rendíthetetlenül.

Husz évi pásztorkodásom egyik legboldogabb perce az volt, amikor a gyülekezetemben való intenzíven gyakorolt egyházi fegyelmezés munkájáért, három a világ szerint gazdag és előlülést szerető hivem a cseh bíróság elé állított, hol egyetlen védekezésem az volt: Bíró úr, nekem így kellett cselekednem, mert én ezekért az emberekért felelős vagyok az Úristennek! S a hitetlen bíró nekem igazat adva, felmentett, bár fanatikus embernek deklarált, amit — mint mondá — nem is csodál, mert kálvinista pap vagyok.

Bár igazat szólt volna s bár valóban fanatikus lehetnék, jobban mondvá lehetnénk mi kálvinista papok felelősségünk tudatának. De azok lehetünk, azokká is kell lennünk, ha a próféták palástját nem csak külső dekorációként hordozzuk.

Peleskey Sándor.

Vélemény „A mi istentiszteletünkről“.

A kézdi egyházmegye közgyűlése nov. hó 6-án tárgyalás alá vette az új Ágendát. A május 23-án, a lelkész-értekezlet által hozott határozatot teljes egészében elfogadta a homiliás istentiszteletre vonatkozóan. (Lelkészek Lapja 13. szám.)

A további tárgyalások során: a Sákramentumos istentiszteletek, a megáldási, felszentelési, beiktatási szertartások sorrendje stb. paralel tárgyalatott a Ravasz-féle agenda — 79. és köv. oldalaival.

Az összehasonlítások során az egyházmegyei közgyűlés a Ravasz-féle ágendát látja olyannak, ami gyülekezeteinkben különösebb zökkenő nélkül elfogadható, ép azért mert a Ravasz-féle a meglévőből indul ki, s tekintetbe véve a történelmi fejlődést kapcsolatban vele, míg a másik erre való különösebb tekintet nélkül alkotja meg ideális ágendáját. Az új ágendával való próbálkozások Háromszékszerte megüresedett templomokat eredményeztek ahol próbálták, pedig hát ez cél nem lehet. A legegyszerűbb gyülekezeti tagok spontán megnyilatkozásaikban azt manifesztálják, hogy a pápás szokásokhoz való visszatérés jellemzi az új ágendát. Továbbá, lévén az ágendának elsőrendű célja a magyar református egyház egységes istentiszteleti rendje, s ha 2 és fél millió lélek lelki szükséglete a Ravasz-féle agenda keretei között kielégíthető, ránk nézve sem lehet dehonesztáló, ha ezeket a kereteket fogadjuk el.

Tehát tekintetbe véve a tekintetbe veendőket, javasoltatik az egyházmegyei közgyűlésnek, hogy az egyh. törv. I. tc. 104. §. szerint az új agenda kérdése a Zsinat hatáskörébe tartozván: sem ig.-tanácsi, sem kerületi közgyűlési határozattal *kötelező érvénnyel* új agenda nem vezethető be, tehát a Zsinat elé utalandó, az egyhm. zsinati tagjain keresztül pedig a Zsinatnak javasoltatik a Ravasz-féle agenda 77—86. oldalakon foglalt sorrend elfogadása.

Miután a Ravasz-féle agenda nem intézkedik az „*Eklezsia követésnél*“ követendő eljárás felől, erre nézve „A mi istentiszteletünkben“ foglalt forma követendő; a *hivatalos istentiszteletre* pedig a kerületi közgyűlésnek annak idején kiadott határozata, ami a célnak megfelel. „A mi istentiszteletünk“ többi része, mint curiosum, úgy tekintendő, s a parochiális könyvtáron nyilvántartásba tartandó, mindaddig, amíg a Zsinat megfelelően nem intézkedik e kérdésben.

Javaslat egyhangulag elfogadtatik.

Pap-szidás.*

Biró Mózes ákosfalvi pap szidása Istentől való. Igaz. Hasznos. A protestantizmus szerint egyetemes a papság. A világi papok nem vethetnek semmit a papokra (a Kálvinista világ világi olvasói), mert rájuk még jobban talál a Biró Mózes szidása. Ha nem veszik magukra

* Véleményünk fenntartása mellett adjuk ki e pár sort, őrizkedni törekedvén attól, hogy az elfogultság bűnébe essünk.

akkor nem értik, vagy félreértik. A jogot Isten adta az ilyen szidásra, mint a prófétáknak. Az ilyen szidásokat el kell hogy fogadjuk, bűnünk meg kell hogy valljuk és hasznunkra válik.

A másik szidást kell visszautasítanunk. Mikor az egyházba befogadott hivatalnokok azt hiszik, hogy úgy hálálják meg befogadtatásuk, kenyérhez-juttatásuk, ha a hivatalosan nem kedvelt papokban hibákat keresnek és üldözik, bántják őket, méltatlanul. Hatalmaskodnak. Még a Mélt. Főtiszteletti Püspök uron is felül érzik magukat.

Báró Bánffy főgondnok idejében ezt nem merték tenni. Bánffy a legkisebb részletig megnézett minden ügyet. Reszkettek a referensek. *M. Á.*

A bűnbánat.

(Derzsi Endrének — homágium) Luk. 15. 11—24.

Összehasonlítani sokszor annyit jelent, mint elsimni magát. Ez az elsírás lehet egy mély sóhaj, de mintha hegyek mélyéből szakadna fel, lehet csendes könnyezés, mikor a lélek verejtéke ül ki a szemekre és lehet kitörő zokogás, olyan, mint amikor feltörnek a zsílipék, — kinélkinél a természete szerint. Nincsenek-e neked is, idefigyelő Testvérem, ilyen jeleneid? Nézed öszbefutó fürtjeidet, melyeket a tépelődő gond összekuszált és felrémlik előtted egy színes fejű fiucska arany vagy köszén glóriával. Ez voltál valaha és a messze-távolból felbukkanó képre ráleheled a belső sírás sóhaját. Nem ismertél volna egy játékos gyermeket, ki mezőn, udvaron, fákon derűs lármával futkosott, mint nap-sugár arany-zápora a májusi, hasadó titkokon? Kinek életét pihenés, játék, kalács és szakadatlanul megnyilatkozó örömök szövögették a boldogság szőnyegévé? Óh! be távol van a mai képedtől, mikor a pihenést megtagadja a párna, a játék meddülő szerszámmá józanodott, a kalács karácsonyi ígéret és az öröm, már csak vendég és emlékezés! Nem fogja-e el ilyenkor szivedet a fájdalom, amely nótádban is felsír: „Ha még egyszer gyermek tudnék lenni!”

E gyönyörű példabeszédben, amelyből annyi vigasztalást merítettek az emberek, feltűnik előttem az Isten jósága és irgalma, a bűn dőresége, a romlás mélysége. De nem ezekről szeretnék ma veletek elmélkedni, hanem inkább a tékozló fiú rettenetes, lelki harcáról, amidőn a teljes lezüllés fenekén, sertések társaságában és vályú mellett felvonultak előtte az elhagyott otthon színes és boldog képei, szóval az összehasonlításról, ennek nyomán felcsukló érzésről: a bűnbánatról.

* * *

„A kisebbik fiú összeszedvén mindenét, messze vidékre költözék“ ...
A messze vidék: a szabadság világa. Ennek varázsa, csábítása szűrődött

be már régen az apai otthonba. A gyermekén csodálatos változás történt: unalmas lett az ősi otthon. Gazdasági élet robotos és egyhangú munkája . . . béresek lármája . . . állatok bögése . . . folyton ismétlődő témák: vetés, aratás, vetés, aratás, . . . unalmas óralap és folytonos ketyegés! E szürke miliőbe ugyanaz az apai hang, intés, aggodalom mint mikor szakadatlan őszi esőzés csurog az ereszen; sehol egy új hang, egy új szín, valami, ami új és nem ismétlés, egy zaj, amely összerendez vagy egy kiáltás, amelyre az ember felfigyel. Hát csak ennyi a világ? Nem! Valahol még számtalan titkok rejtekeznek, valahol még meglepetések és izgalmak leselkednek és kínálkoznak. A gyermek felcihelődik: add ki az örökségemet, hogy messzebb menjek és elfásult lelkemet új és ingerlő szépségekben füröszsem meg. Unom az apai házat: börtönöm lett és elsorvadok és elhervadok ez elgépiesedett élet keretében, ha ki nem mentem lelkemet a távoli hívogatások irányai felé! . És a gyermek kiszakad . .

Lapozgasd — kedves Testvérem — életed könyvét és megkapod lelked történetének e fejezetét. Egyszerre csak neked is kicsiny lett a fészked, pedig az Isten atyai ölében nyugodtál. Szabadságos nyújtózkodásokban tollasodott a lelked, de minduntalan parancsba, törvénybe, szigorba ütköztél: az isteni gyámkodás nehezedett minden lépésedre. Ez már unalmas és bosszantó kezdett lenni. Kezdtél ki is nőni az apai ház örömeiből és a régi fészek igézete elerőtlenedett. Csak ennyi volna az egész élet — kérdezted savanyun és csalódottan. Nem lehet az, hiszen neked még igényeid, vágyaid és ösztöneid vannak, amiket az atyai ház lefolytott féltékenyen és fenyegetően. Ingerek, fuvallatok és üzenetek kúsztak feléd tágas és szabad mezőkről. A csábítások felláztítottak! Nem! az Isten nem atyám, hanem zsarnokom, aki elakarja rabolni tőlem az igazi teljes boldogság izeit! . Kivetted atyai örökségedet, azaz testi és lelki javaidnak üde és szűz adományát s azután . neki a világnak! . . . „És ott eltékozolá vagyont” Tudod mi a tékozolás? A javaid céltalan szétszórása. A világban mindenki tékozolóvá válik, mert a világ nem tud célt kitűzni, hanem csak szeszélyt és ötletet gerjeszteni. Amerikában kigyóbőrrel huzzák be a szalonokat, míg a szegény gyermekek meztelenül dideregnek, Angliában kutyák örökölnék, míg a munkanélküliség éhen vész. A célját veszített vagyon az örület gazdálkodása. *A világban nem a szegénység a vérfagyasztó, hanem ez a gazdagság: minden vagyon átok, egyéni és társadalmi átok, mihelyt nem imádkozik.* A vagyon az isteni világrendnek legélesebb botrányköve, amelyet csak evangéliumi célja szentesíthet.

De hol vannak a világ evangéliumi céljai? Villa? föld? könyvtár? régiségek? lóverseny, kártya, pezsgő és félvilági nők? Pogány a világ és a pogányoknak nincs keresztelő vizük! . . .

„Minekutána pedig mindent elköltött!” ... beszegődött disznókat őrizni. Nagyon, döbbenetesen találó! Minden világszolgálatnak ez a végső jelenete. Nem elég, hogy kifoszt, hogy koldusbotra juttat, hogy anyagi romlásodat erkölcsi züllésséddel párosítja, hanem meg is — gyaláz. Eredj csak finom és selymes királyfi — disznókat őrizni! Sokféle kizsákmányolás van, de legalább meg hagyják az utolsó párnádat vagy, ha ezt sem, akkor legalább megsajnálják és bizonyos kegyelettel siratják el sorsodat, de a világ nem hágy magadra, hanem a teljes lecsúsztatás befejezéséül a szolgálat aljasságába sodor le. Látványosság leszel; ekébefogott földes úr, megrugdosott király, aminő megaljasításokról beszél a történelem. A harmincéves háború vad katonái röhögtek így, ha kezükbe kerültek a tiszta leányok. A világ most már feléd fordítja igazi arcát és ez az arc lángol a gyűlölettől. Minden báját és bódulatát reád szórta, hogy a kábulat mámorába levágja sámsoni fürtjeidet. *Gyűlöl, gyűlöli benned az isteni arcot és rajtad keresztül Őrajta akar ütni egyet.* Kéjeleg a látványon: bemoslékolt istenarc, eljátszott, mennyei hivatás, Krisztus barátja, mint kondás és vályuból szürcsölő halhatatlanság! A francia forradalom őrzöngött így: trónörökösből suszterinas!...

„Mikor azután magába szállt” ... derengeni kezdett. A mámor még ott vibrált idegein: fáradt és kiélt volt, de a lelke világában egyre jobban tisztuló képek tűntek fel. Ezek a képek a csömör, undor és szégyen hangulataival borították el. A világi poharazás emléke, édes borok, suttogó hangok, csókok és érintések epévé keseredtek. Az elprédált kincsek, mint szemrehányó kísértet, visszajártak és a környezet undok-sága felborzolta az idegeit. Pfuj! ezek a ronda, rőfögő sertések, ez a sárral és moslékkel bemucskolt vályu, ez a cafatba lógó rongy, itt a lesóványodott tagjain, az eldurvulás pizsokkal kérgesedett vonásai kezén, arcán, lelkén... oh! Istenem hová jutottam? Lelki gyötrelmeire még reádupláz a mult képeinek éles és édes feléledése. A párhuzam akarata ellenére is feltolakszik. Milyen boldog, gazdag és harmonikus volt egykoron! Ismét otthon látja magát: üdén és ruganyosan, biborpalástban ama négy kék rojttal, amely — óh! — égi eredetre emlékeztette Izrael népeit. Testét, ruháit, lakószobáját aloé, mirrha, kasszia illatai lehelik be, míg a dúsan terített asztalhoz édesatyja hívogatja nagylelkűen. Finom barátjainak társaságában látja magát, hol leszűrődő napsugár és feltörő kacaj ömlenek szét a termeken. Feltűnnek előtte az atya béresei, az ökörrrel és számmal bajlódik, amaz olajbogyókat gyűjt. Milyen boldogok! Bizonynal nem cserélnének vele... Beh jó lenne visszamenni! Visszamenni?... De... a szégyen! Mikor, mivel állítson be? Vagyonát már kikapta... igen... ez már nem ad jogcímet. Meg van!... Mégis csak a fia maradt!.. Oh! de nem maradtam, dehogymaradtam, hiszen az

atyámat is eltékoztam... Nincs mentés! végem van: bele kell pusztulnom a vályuba!... Nem! nem lehet!... És nőni kezd az, ami a szegénységben és nyomorúságban a legnagyobb: a remény. Mennyi béres van atyám uradalmában! Hazasompolygok, lopva megyek, lehuzodok a jászolok mellé és ha majd atyám ott talál, rimázkodni fogok: Oh! ne utasíts ki, tűrj meg engemet csak itt, barmaid mellett, a szolgálat legalsó fokán, de mégis nálad és melletted! Megragadja a kondásbotot... kiegyenesedik és végignézi a pocsolyás környezetén, undor rázkódtatja meg és elindul haza!... A tékozlóból bűnbánó lett!...

Mikor teszed meg te is ezt az utat bűnös Testvérem? Ha majd végighúzod a nagy összehasonlítást. Mi voltam az Isten ölében és mivé lettem a világ kebelén? Hol vagy lelkiismeretem nyugalma, mert vad háborgások éjszakáznak bennem! Akaratom ereje, mint derékbátort napraforgó, már csak lefelé hajlik. Hol vannak a szívem egyszerű örömei, valamikor örülni tudtam az első hóvirágnak és a márciusi báránycáknak. Játszó gyermekekkel elegyedtem, éneklő madarakkal együtt énekeltem, falevelek suhogásával együtt sugdolóztam. Hogy elvadultam; a világ kiöltö belőlem a tiszta és átlátszó örömöket, zavarosak és iszaposak a szavaim, gondolataim és mozdulataim. Felcsigázott állat lettem, minden őszön ordít bennem, lelki tisztánlátásom felborult és egész erkölcsi ítélkezésem elaljasodott.

Testem beteg, megperzselték a bűnöm lángjai. Lelkem? Hát van nekem lelkem? Nincs, csak gyermekemlékem. Engem csak az érzékek sarkalnak már, hitem, reményem, szeretetem, imádságom, Istenem eltűntek az egykor betévetudott káté kérdéseivel. Valamikor biborban indultam én is, isteni áldások sugara csillámlott rajtam, szülői szeretet, gond és remény paszomántjai fonódtak reám. És ma? Rongy vagyok... kondás, hivatásom: sertéslegeltetés, ételem: moslék, környezetem: rondaság. A világ felkapott, meglobogtatott, kiszorított s azután eldobott. Ez a lelkem és a világ szerelmének rövid, de gyalázatos története. Oh! be jó volna még egyszer visszakérülni az én Istenem atyai házához? De mire hivatkozzam? Az örökségemnek nyoma veszett: a biborból nem maradt meg csak a cafat, acélos erőmből csak a botratámaszkodás és lelkem karácsonyi zenéjéből csak az összetört hegedűk... De mégis! Talán mégis csak a fia maradtam? A fia? De hol vannak lelkeimen az apai vonások? Hiszen engem még az Isten sem ismer fel! Csak egy foszlányt, hamvat, morzsát, törmeléket keresek, hogy felmutassam, hogy emlékezzem, de nem maradt bennem semmi: én vagyok a világ legszomorubb tarlója...

Romok felett moha — az is élet; tarló felett hajnalcsillag — az is integetés! A bűnbánatod sem lehet lemondás és összetörés, ellenkezőleg:

alázatos igénylés. Kitépem magamat és visszamegyek, elmondok Neki mindent és semmit ki nem szépítek. Én, csak én vagyok a bűnös, az emberek jók és a világ sem gonosz, én örjögtem, én lázadtam és megcsufoltattam, összetörtem, rombadőltem. Mutass helyet!... Csak az utolsót, még annyi erőm van talán, hogy odavánszorogjak, csak Veled és Nálad lehessenek. Oh! ne nézz reám, ne keresd a régi emlékeket, nincs semmim, kifosztattam, csak könnyet hoztam és végtelen keserűséget!...

Az így meginduló léleknek pedig elibesiet az Atya Szólni alig engedi; minek beszélni annak, aki mindent tud? Lehajol a roncs felé és felismeri a pislogó mécsest és eltörött nádszálat, azután ujjongó parancsot ad: szóljon a zene és álljon a lakoma, „mert az én fiam meghalt és feltámadott; elveszett és megtaláltatott“.

Hallod a lakoma zaját bűnös Testvérem? Nos! akkor remélj és — indulj! Amen.

Dércy Imre.

Nyílt levél.

Kedves Szerkesztő Testvérem!

„R. L. L.“ — 21. sz. 2. kérdésre feleletem:

A salamoni ítélet kétfelé osztás volt. Maradjunk meg a mellett. Oszd kétfelé az 1560 Leit; felét küld el az ormányi vízkárosultaknak, a másik felét az ifjusági konferenciának.

Ugyanis: a salamoni osztás szerint az osztásból egyik asszonynak sem lett volna haszna, sőt egyiknek kára.

* * *

Most pedig a fentivel kapcsolatban helyet kérek az alábbi néhány sornak.

Olvastam ormányi lelkésztestvérünk kérését valharmelyik lapban; 120.000 Leire lenne szükség a vízkárosult egyháznak. Egyetlen mozdulást sem vettem észre mostanig, (—) pedig hónapok teltek el, mióta Solymosi Miklós 8 év óta beteg testvériünket ágyastól felvette az árvíz. „Mindenekkel jót tegyetek, de kiváltképpen a ti hitetek cselédeivel“.

600 (hatszáz) erdélyi ref. pap! Állítsunk talpra elestéből egy testvért. A nemsokára kézhez kapandó lelkészi fizetéskiegészítésből adjunk egyen-egyen 200 (kettő) Leit.

Kérem a „Ref. Szemle“, „Kálvinista Világ“, „Református Család“ szerkesztőit: Vegyék át e felhívást!

Vizakna, 1929. nov. 4-én.

I. Péter 3—8.

Ince Lajos,
református lelkész.

(— lásd Székelykövesdi leánybibliakör és fogarasi Bornemisza Anna nőszövetség adományát: Ref. Család 21. sz. —)

IRODALOM.

Kedves Szolgatársam!

A budapesti Sylvester-nyomda több, mint 50 lexikoniven ***Biblia Lexikont*** ad ki, melyre a romániai református lelkészek részére 1930. jan. 1-ig kedvezményes előjegyzési árat állapított meg és részletfizetésre szállítja a füzetenként megjelenő hatalmas munkát. Előjegyzési feltételek az 1—3. füzet szállításakor 300, a 4. füzetnél 300, a 6. füzetnél 300 és a 8. füzetnél 300, összesen 1200 Leu (+ portó,) fizetendő (a Lexikon boltiára 1500 Leu lesz.)

Mint e mű kizárólagos romániai bizományosa, hívom fel szolgatársam nagybecsű figyelmét e munkára. Szíveskedjék a megrendelés megtenni és az 1—3. füzeteket, melyek már megjelentek, küldeni fogom. Végül teljesen *ingyen félbőr bekötési táblát fogok küldeni*, melybe bár melyik könyvkötő beköti a füzeteket. Körülbelül 1930. júniusig fog megjelenni a könyv.

Maradok Nagybányán, 1929. nov. 8-án,

teljes tisztelettel
Szaplonczay Bertalan,
reform. lelkész.

Alulírottak szívünk nagy szomorúságával tudatjuk, hogy
a kedves gyermek, testvér és rokon

SZABÓ JULIA

életének tizenkilenc hónapos korában tizenegy napi súlyos
szenvedés után hazatért mennyei Atyjához.

Sok örömet szerezve ittléte alatt szereteteinek, elmúlásával
nagy bánatot hagyott maga után. De mi megnyugszunk a már
megdicsőült Krisztussal szólván: „Atyánk! legyen meg a te
akaratod!”

Kálnok, 1929. november 18

Szabó István

ref. lelkész, édesapja.

Koós Zsuzsánna

ref. lelkészné, édesanyja.

Szabó Zsuzsánna,

Szabó Irma

testvérei.

és a rokonai.

KÜLÖNFÉLEK.

Felhívás. *A királyhágómelléki egyházkerületből még csak a nagybányai és érmelléki egyházmegyéből jött be az új előfizetők névsora. Épen azért a többi egyházmegye minden lelkesi hivatalának megküldjük még ezt a számot — azzal a kéréssel, hogy aki nem óhajt előfizető lenni, sziveskedjék ezt a számot visszaküldeni. Aki megtartja, azt előfizetőnek tekintjük és a lapot címére rendszeresen küldeni fogjuk.*

Az érmelléki Egyházmegye
okt. 30 és 31-ére gyűlt össze Székelyhidra az őszi lelkesértekezéslet és közgyűlés megtartására. Csak a legsúlyosabban akadályozott két-három lelkesztestvérünk hiányzott.

Mostani értekezésletünk egyéb, kisebb jelentőségű megállapításai között biemelkedik és — ha többi egyházmegyénkben is hasonló megmozdulásra bírja a lelkeket — nagyhorderejűvé válik az a határozat, mellyel kimondotta Értekezésletünk, hogy *Takács* Zsigmond lelkesztestvérünk indítványára mint egykor régen az Orle javára, ugy most a „Károli Gáspár Irodalmi Társaság” javára minden lelkes megajánl 100 Leit s kéri egyházmegyei közgyűllést, kötelezze az egyházakat is hasonló hozzájárulásra. Ugyanakkor megkeresi mindkét terület püspöki hivatalát, hogy ezen határozatot tegyék le minden

egyházmegyéhez, hasonló határozat hozatalára kérve fel őket. Hisszük is, hogy e nagyszerű cél mindenkit áldozathozásra fog indítani. És ezzel lehetővé tesszük egy olyan munka megindulását, mely református életünk megújodására hatalmas erővel hat ki.

E nap délutánján bírósági ülés volt, majd tanácsbírói értekezéslet. Ezzel egyidejűleg vasárnapi iskolai minta-tanítást tartott *Boruzs* Lajos vedresábrányi lelkesz.

Október 31-én d. e. 10 órakor Székelyhid temploma ölelte magába a felgyülekezett hívősereget, kiknek *Végh* József esperes ur klaszszikusan tömör szépségű, lélek-lendítő imádsága után *Hegedűs* Albert egyházmegyei aljegyző, szalacsi lelkesz hirdette az Igét a XLVI. zsoltár alapján. A reformáció nagy küzdelmei elevenedtek meg szavaiban, ragyogva rajtuk az isteni kegyelem és igazság megtartó ereje, mely erős várunk volt nekünk mindenha és az ma is és az lesz ezután is. A jelen idő küzdelmeiben új fegyverek emelkednek ellenünk: iskoláinkat akarják megsemmisíteni, Anyaszentegyházunk veteményes kertjeit legázolni. Most tehát ez ellen kell küzdeni őseink hitével és áldozatos, buzgó szeretetével.

Főlemelt lélekkel vonult be Egyházmegyénk a közgyűlési terembe, hol a formális megalakulás után *Pappszász* Lajos főgondnok

ur tartott eszmei magaslaton mozgó, filozófiai mély gondolkozás retorikáján leszűrte, egy fenkölt kálvinista lélek mélységeibe bepillantást nyújtó beszédet, melyben kimutatta, hogy e már nem is materiális, hanem dinamikus filozofián élőközdő, és lépten-nyomon vereséget szenvedő emberi lelken egyedül az Evangélium ereje, a tiszta, örök isteni Ige segíthet.

Ezután a nagy körültekintéssel és lelkiismeretes gonddal összeállított esperesi jelentést hallgatta meg a Közgyűlés mély figyelemmel. E jelentés hű tükörképe egyházmegyénk jelen állapotának. Fény és árny váltakoznak, fájdalmas jelenségek mellett boldogító biztatások, egy jobb, vigasztalóbb jövőre.

Kedves és szép etjelen volt, ami Esperes elnök meleg szavakkal köszöntötte egyházmegyénk kitűnő tanítóit, akik közül egyiket: *Kiss Lajost* az a kitüntetés ért, hogy zsinati rendes taggá, a másikat: *Csóka Lajost* pedig egyházkerületi tanító-képviselővé avatta egyházaink egyhangú bizalma. Ugyancsak szeretettel köszöntötte az ujonnan választott egyházmegyei tanító-képviselőket: *Kántor Pétert*, *Kocsis Józsefet* és *Szántó Bélát*, Isten áldását kérve életükre és munkásságukra. *Kiss Lajos* és *Csóka Lajos* tanító urak meghatóttan köszönték meg a szíves üdvözlést s az Egyházmegye ünneplését s ajánlották oda erejüket, buzgalmat, tudásukat az Anyaszent-egyház javára tovább is.

Egyházmegyei közgyűlésünk memorandummal fordul a kerületi Nyugdijbizottsághoz a Nyugdij-intézet alapszabályainak oly irányu megváltoztatása végett, hogy az 1939. évig nyugalomba vonuló idős lelkészek is kapjanak legalább egy özvegyi ellátmánynak megfelelő nyugdíjat, mert különben őket csak a teherviselés illeti, de emberileg nem számíthatnak az intézmény jótéteményére.

Több kisebb fontosságú ügy elintézése után a tavaszi gyűlés helyét Szalacson állapítva meg, buzgó énekléssel ért véget a közgyűlés, amelyet ékes pohárköszöntőkkel tarkított bankett követett.

B. L.

A görgényi egyházmegye november 4-én tartotta közgyűlését Szászrégenben. A szabályszerű megalakulás után bekebelezetnek egyházmegyénkben Székely Viktor holtmarosi lelkész és Técsi János radnótfájai kántortanító Tárgyszorozat rendjén *Kiss Lajos* esperes terjeszti elé évi jelentését az e. m. szellemi és anyagi állapotáról. Jelentés szerint örömmel állapítható meg, hogy az egyházmegye minden egyháza igyekszik hű sáfára lenni a reábizott kincseknek. A részletes és mindenre kiterjedő tartalmas esperesi jelentésért közgyűlés elismerését fejezte ki, esperesnek. Ezután az új liturgia kérdése váltott ki élénk vitát illetve eszmecserét afelett, hogy a gondosan és lelkiismeretességgel összeállított tujágendát miként lehetne

még jobbá, gyülekezeteink életében hasznossá és eredményessé tenni. Minthogy a vélemények összegyeztethetők nem voltak, közgyűlés a Zólyomi Jenő által megszerkesztett Tanácsi javaslatot fogadja el, amely kevés eltéréssel teljesen egyezik az ágendában lefektetett alapelvekkel, formákkal. Majd következnek a szokásos évi jelentések: Széll Jakab a tanács működéséről referál részletes tájékoztatással. Bakk József tanügyi előadó iskolánk állapotát szemlélteti.: Elismeréssel adózik tanítói karunk hű és önzetlen munkájáért. Meleg szavakkal köszönti Pataki Lajost, aki 45 éve végzi tanítói munkáját követésreméltó pontossággal és elismerésreméltó eredménnyel! — Zólyomi Jenő b. m. előadó rajzolja meg ezután hű színekkel az e. m. belmissziói állapotát. Keresztési Gyula számvevő tesz ezekután jelentést a tőle megszokott pontossággal az egyházak vagyoni állapotáról, a különféle alapok zárszámadásairól és a jövő évi költségelőirányzatról; Biró György pénztáros pedig az e. megyei pénztár vagyoni mérlegét adja, amelyből megállapítható az is, hogy az e. m. lelkész- és tanítói kara mintegy 100.000 (százezer) L. segítséget nyújtott különféle cimeken. Tárgyalás alá kerül a Szászvárosi árvaház támogatásának ügye; s közgyűlés Hegyi András előadó javaslatával egyetértve kimondja, hogy két árvának a gondozását vállalja évi 12.000 L. ösz-

szegben. Választások során egyházkerületi tanító képviselővé, szavazat-többséggel, Erdélyi Pál választott meg. A 222. sz. ének eléneklése után esperes aa. Istennek hálát adva a gyűlést bezárja.

Tudósító.

A gyulafehérvári egyházmegye november hó 19-én tartotta rendes közgyűlését. A közgyűlés két legfontosabb eseménye az esperesi jelentés és az esperesválasztás volt. Az esperesi jelentés részletes és hű képét adta a kicsiny egyházmegye még kisebb gyülekezetei külső és belső életének. Kierzett a jelentésből az a meleg szeretet, amellyel az egyházmegye köztisztelőben álló esperese, Kovács Károly alvinci lelkész a gyülekezetekkel, hivekkel és munkatársával szemben viseltetik. Ezt a szeretetet kívánta honorálni a közgyűlés, amikor a jelentés végeztével — köszönetet mondva az esperesnek — egyhangú bizalmát fejezte ki s egyben kérte, hogy másítsa meg köztudomásra jutott elhatározását s vállalja továbbra is az esperességgel járó nem kevés munkát és terhet. És így is lett. Amikor esperesválasztásra került a sor, a közgyűlés egyhangú bizalma ismét Kovács Károly felé irányult s a következő ciklusra is ő választott meg esperesnek.

A közgyűléssel egy időben gyűlésezett az e. m. nőszövetség is, Kállay István bethlenszentmiklósi lelkésztestvérünk bibliamagyarázata után, új elnököt választván

Régeni István gyulafehérvári lelkésztestvérünk nejeének személyében.

Este pedig *Károly Gáspár* és *Bethlen Gábor-émlékinnepe*ly tartatott az egyházmegye képviselőinek és a helybeli gyülekezet tagjainak nagy részvételével, amelyen *Pünkösty Zoltán* magyar-kapudi lelkész imádkozott és *Derzsi Endre* balázsfalvi lelkész tartott egyházi beszédet.

Az erdélyi ref. egyházkerület november 23, 24 és 25-én tartotta ez évi közgyűlését. A közgyűlés kiemelkedőbb pontjai voltak: 1. *Vásárhelyi* János erdélyi püspök-helyettes főjegyző és *Sulyok* István királyhágómelléki püspök megemlékezései *Bethlen* Gáborról. 2. dr. *Makkai* Sándor püspöki jelentése, amelyből e helyen nem tartjuk érdektelennek idézni az egyházi adminisztrációról szóló passzust: „Hallottuk ugyan itt-ott, konferenciákon és magánbeszélgetésekben is, hogy az adminisztráció nem is olyan fontos a lelkimunkához mérve s hogy adminisztrációs úton a pásztori tevékenység elsorvad, én azonban arra kérem esperes testvéreimet, hogy a legnagyobb szigorral és eréllyel követeljék s szorgalmazzák is ennek a kötelességnek teljesítését. S ne engedjék meg, hogy a lelki munka drága értéke ürügyévé vagy takarójává legyen a rendetlenségnek és hanyagságnak. Az a meggyőződésem, hogy az adminisztráció és a lelki munka között *ellentétet* csak

azok látnak és akarnak erőnek erejével láttatni, akik a *lelki munkában* sem jobbak, mint az iroda-vezetésben“. 3. *Az új ágendáskönyv* vitája, amely — amint előre látható is volt — a pro és kontra hozzászólások órák hosszát tartó pergőtűzébe került, míg végül is egy amolyan 50°/o-os féle kiegyezéssel végződött, amikor határozatba ment, hogy a kérdés *jelenleg levétetik napirendről, de másfelől fenntartottnak azok az intézkedések, amelyek e tárgyban az Igazgatótanács részéről már korábban megtették*. 4. dr. *Molnár* Dénes indítványára elfogadtatott, hogy az egyházkerület fentartva elvileg a református oktatásügy intézési jogát ősi gyakorlatának megfelelően — amennyiben a székely közületeknek a párisi egyezményben biztosított vallási és iskolai helyi autonómiája a fenti álláspont sérelme nélkül és az egyház iskolafenntartó jogának bekapcsolásával megvalósítható lesz, megkeresi a Magyar Párt politikai szerveit a megfelelő lépések megtételére. 5. Tárgyaltatván a *református kórház* létesítésének ügye, felhatalmaztatott az Igazgatótanács, hogy akár építkezés akár vásárlás útján, — fogjon hozzá a kórház létesítésének munkálataihoz. 6. Elhatároztatott a *nyugdíjaknak* 33°/o-os emelése.

25-ike az ünnepségek napja volt. Délelőtt felszenteltettek az ifjú lelkészek. Délután *Maksay* Albert theol. prof. emlékbeszédével kapcsolatban felavattatott néhai

Nagy Károly püspök siremléke és Bethlen Gábor emlékünnepe tartott, amelyen az emlékbeszédet dr. Malékai Sándor püspök tartotta.

Harangszó. Ezt a vallásos néplapot — úgy hisszük — felesleges olvasóinknak bemutatnunk. Ismerős már bizonyára a megelőző évekről. Most amikor IX. évfolyamának első száma megújított, külső szép formában — de hasonló belső tartalommal — megjelent, csak a figyelmet kívánjuk reá felhívni. Megjelenik a téli hónapokban minden vasárnap és előfizetési díja mindössze csak 50 Lei. Hiterősítő és egyházépítő célra kiválóan alkalmas. Ugyhogy terjesztése hiveink között elsőrendű érdek. Amennyiben azonban mégis lennének olyanok, akik nem ismerik, kérjenek mutatványszámot és bizonyára meg fogják kedvelni és terjeszteni fogják. Szerkesztik Nagy Lajos székelykereszturi lelkész, az udvarhelyi e. m. esperese, Márk Mihály agyagfalvi és Rozsontay Ádám magyarhermányi lelkészek. Szerkesztőség és kiadóhivatal, ahová mindennemű megkeresések intézendők: *Ref. Lelkészi Hivatal, Lutița—Agyagfalva, P. Mugeni—Bögöz, jud. Odorheiu.*

A „Reformátusok Lapja”-ban, a Khmellékiek hivatalos lapjában, Szondy Géza lelkésztársunk, a zsinattal kapcsolatban a Lelkészegetről ír, mert „meggyőződése az, hogy mindazon feladatok teljesítésére, melyek a vallásosság előmozdítását célozzák, nem a zsinat, hanem éppen ebből a célból

is mielőbb létesítendő Romániai Országos Ref. Lelkész Egyesület, vagyis a RORLE van hivatva”. Ezt a megállapítást ajánljuk a zsinati atyák figyelmébe.

Csehszlovákiában a református lelkészek is az állami nyugdíjintézet tagjai, mint ilyen, most nyugdíjaztatta magát elsőnek CzirákJános csallóközarányosi lelkész és 16.000 Kč. leiben 80 000 lett évi nyugdíjául megállapítva.

A Gyenge-féle mozgalom Nagyváradon annyira elgyengülésben, jobban mondva végelgyengülésben van, hogy a tetszésszerinti időközben megjelenő, folyton személyeskedő és bántó hangulapjában azért könyörögnek Gyenge és társai a református egyház vezetőihez, hogy őket, az újjászülő erővel bírókat vennék fel újra a református egyház pásztorai közzé. Reméljük, azonban, hogy az önző egyéniségük miatt elgyengült hangjuk süket fülekre talál.

A Református Árvaházi Képes Naptár 1930. évre megjelent a Királyhágómelléki Egyházkerület ezt a tartalmas naptárát, melynek jóvedelme a Nagyváradon levő református árvaház fenntartására szolgál, ajánljuk olvasóink és az árvák ügyét szíven viselő atya fiak figyelmébe. Építő olvasmányokon kívül benne van a Királyhágómelléki Egyházkerület teljes névtára is. Ára 25 Lei, kapható Béres Károly könyvnyomdájában Nagyváradon.

Szerkesztői üzenetek:

n. k. Köszönöm, hogy felhívtad figyelmemet a Kálvinista Világ legutóbbi *Keresztény* kritikájára és abban Bíró Mózes aa. személyeskedő kirohanására, mert a lapot még nem kaptam meg.

Mindjárt megvettem és átolvastam alaposan nevezett aa. *Keresztyén* kritikáját, de miután az a tárgyilagosságot 100%-ban nélkülözi és közönséges, útszéli személyeskedéssel van tele, — nincs szándékomban vá'aszolni reá.

A nagyenyedi e. m. lelkészeit szeretettel értesitem, hogy a novemberi kongruaosztás alkalmával az e. m. pénztáros testvérünk 31 lelkésztestvérünktől levont fejenként 120—120 L. előf. díjat, jöllehet az előfizetés a f. évre már rendezve volt — és az összeget lefizette lapunk nyomdájánál. Miután e tulfizetett összegnek egyénenkénti visszaküldése nem kis fáradtsággal és kiadással járna, úgy gondoltam a kérdést leghelyesebben megoldani, hogy maradjon vissza ez az összeg a jövő évfolyam I. felének előf. díjába, ami a jan. febr. kongruaosztás alkalmával lenne esedékes. Arra kérem azért érdeelt lelkésztestvéreimet, akik ezt a megoldást esetleg nem helyeslik vagy pedig a jövő évf.-ban talán nem kívánnak lapunk előfizetői között maradni, szíveskedjenek értesíteni és én a levont 120 L.-t nyomban és készségesen visszaszármaztatom. Testvéri szeretettel.

Sz. Gy. Kedves levelét vettem s közbe az e. m. pénztárostestvérünkkel az ügyet tisztáztam is, aminek folyománya a fenti szerk. üzenet. Szív. üdv.

F. Gy. Szeretettel nyugtázom, hogy az elmaradt előf. díj fejében küldött 1061 L.-t kézhez vettem, — a korábban — még aug. végén — küldött 2091 L.-t pedig a 17. szám szerk. üzenetei között nyugtáztam. Így tehát a nagysajói e. m.-ből a f. évi előf. díj teljes egészében rendezve van. Szív. üdv.

B. L. Vedresábrány. A 480 L.-t megkaptam és kívánságodhoz hiven felét előjegyeztem a jövő évi előfizetés javára. Szeretettel üdv.

B. Gy. Szemlak. A lap előfizetési díja a f. évre teljes egészében rendezve van. A tévedés onnan állhatott elő, hogy a II. félévi előf. kimutatást még június közepén megküldöttem volt az e. m. pénztárnoknak, — az előf. díj pedig jun. 22-én érkezett be — és az erre von. e. m. pénztárnokhoz intézett értesitésem valószínűleg a postán elkallódott. Szív. üdv.

REFORMÁTUS LELKÉSZEK LAPJA

Megjelenik: havonta kétszer.

Előfizetési díj:

egész évre 240 leu, fél évre 120 leu.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Blaj—Balázsfalva

Jud. Târnava Mică.

Felelős-szerkesztő:

DERZSI ENDRE

balázsfalvi lelkész.

Társ-szerkesztő:

PELESKEY SÁNDOR

szatmárhegyi lelkész.

A mi karácsonyunk.

Sulyos, nehéz idők járnak palástos seregünkre, amelyeknek ezer gondjában és szent szolgálatunk felette nagy felelősségében, ilyenkor, ünnepek jöttén, karácsony jöttén vagyon szívet derítő barázda simító örömünk. Máskor a gyülekezet hideg közönye, benne sokaknak hitetlensége, az órállóul választottak nem törődése lehangolnak, aggasztanak, lelkünk mélyéig vérző sebet ejtenek, amelynek azt hisszük sohse' lesz gyógyulása. Ezeket tetézi a magunk egyéni sok baja, amelybe sokunknál a holnap gondja, a növekedő gyermek-sereg bizonytalan jövője úgy belé tartozik, mint a márványba az erezet. De ezeknek a szívünk örömét, békés derűjét fagyasztó hidege, mintha ilyenkor felengedne. Ilyenkor karácsony jöttén mintha nagyobb lenne a mennyből felénk sugárzó szeretet melege és mi úgy érezzük, hogy a hiveinkben is több a készség és a magunk egyéni baját is csak mi láttuk égis tornyosulónak, el nem hordozhatónak. Pedig minden a régi itt, csak bennünk is, a gyülekezetünkben is a lelkek mélyén felébredt, életrekelt Valaki, Aki az igát gyönyörűségessé és a terhet könnyűvé teszi. Az adventi harangszó, mint minden harangszó Őt költögeti, ébresztgeti s ha máskor nem is, ilyenkor — csodálatos — életre kél és mi másként látunk.

A gyermekek serege nem csak gondszerző, de boldog örömet adó; a napi gondok, a harcban kapott fájó sebek

isteni áldások, — mert életre kelt Ő, az áldott Jézus mibennünk. Ezért halljuk a csendes hajlékunkban felzengő gyermekek énekét angyalok éneke csendülésének, ezért tudjuk bölcsességünk szinaranyát Néki vinni s ezzel tisztességet tenni, ezért tudnak öreg testvéreink, pásztori-karunk vénei agg Simeonként az Úrhoz imádkozni. Ezért van a legszegényebb parókiánkon is gazdag karácsony, mert lelkiekben gazdag ez az ünnep.

Fájna, nagyon fájna, ha volna parókia, ahol ez nem így volna, mert annak lakói valóban a mi papiseregünk szálnalmasai. Isten óvjon ettől! hiszen ez azt jelentené, hogy ott nem kelt életre, ott nem él, ott nincs a Krisztus!

Félre sötét képek! Nem, nem lehet ez.

Most nekünk boldog hittel azt kell predikálnunk, a kevés örömben, de annál több bánatban ülő hivek ezreinek: „Ne féljetek, mert imé hirdetek néktek nagy örömet... mert született néktek ma a Megtartó, ki az Úr Krisztus“. (Luk. 2. 10. 11.)

Legyen hát örvendező szivből nagy hittel fakadó örömhirdetése a mi karácsonyunk és olyan életre kelése a Krisztusnak mibennünk, hogy éljünk többé nem mi, hanem bennünk, általunk az Úr Jézus Krisztus!

Ilyen legyen, ilyen áldott, örvendező és boldog a mi karácsonyunk. Ezt imádkozzuk, ezt kívánjuk a mi lelkész-testvéreinknek.

P. S.

Egyházkerületünk Pénzügyei.*

III.

Természetes, hogy sokkal könnyebb kimondani tőkénknek a „hiveknél“ és az „alkalmazottaknál“ való elhelyezése elvét, sem mint azt keresztül vinni. — Szemben áll ugyanis ez elvvel az a tapasztalat, hogy *„egyházközsegeink nagy része igt.-unkkal szemben rossz adósnek bizonyult“*. (25. §. „Indoklás.“ 3 p) Az t. i. vélelme az Igt.-nak, hogyha az ek.-ek rossz adósok, mint alkotmányos intézmények, ugyanilyenek, vagy még rosszabbak ezeknek alkotó tagjai: a „hivek“, illetve az „alkalmazottak“.

Ebben a felfogásban azonban nagy a tévedés, mert ha százszor alkotmányos intézményekről van is szó, bizonyos az, hogy mindez intézmények *több* alanyból vannak összealkotva s mint ilyenek, azok valódi

* Az I. cikk „Ref. Szemle“ 32—1928. sz.

lényegök megítélésében a *tömeg-lelkiismeret* törvényei alá tartoznak. A tömeg-lelkiismeret változhatatlan egyarántosságának magva pedig abban sűrűsödik össze, hogy a tagok egyen-egyen sohasem érzik a *teljes felelősséget*, sőt adott esetekben legtöbbször kiki a *másikra* igyekszik háritani a felelősség terhét. Ez igazságot ugyancsak érzi maga a 25. §. is, mert az I. cikk 4. p. alatt, mikor az ek.-eknél fennálló tartozások pontos fizetéséről van szó, kimondja, hogy ezeknek az „*egyházközségeknek lelkeszei felelősség mellett kötelesek gondoskodni*“ még a költségvetésben a megfelelő fedezetről. Nos ha ezek a lelkesz-„*alkalmazottak*“ tartoznak gondoskodni még az egyházközségek terheinek a leróvásáról is, a saját maguk terhét ne tudnák leróni akkor, mikor a kölcsönt nyújtó felsőbb hatóság kezén megy át fizetésök nagyobb része a kongrua s mikor jó kezesek nélkül, vagy megfelelő hypothéka nélkül az évi kongruát meghaladó kölcsönhöz nem juthatnak?! És nem ugyanezen feltételek alatt állanak-e kisebb-nagyobb mértékben a nyugdíjintézeti *tanárok, tanítók és önálló kántorok*? Bizonyára, ebben a hajóban usznak ők is.

Épen ezért kölcsönök nyújtásánál különösen a *nyugdíjintézeti vagyont* illetőleg *első sorban* épen a nyugdíjintézeti tagok kell hogy figyelembe jöjjenek, mert hiszen sokszor keserves nélkülözések mellett ők maguk izzadták össze azt a vagyont. Így tulajdonképen — bár intézményes biztosítékok mellett — jórészen tulajdonuk gyanánt tekinthetik azt. Ámde — futólagos hozzávetés szerint — aligha 20%-a jut nyugdíjba a tagok közül, mert a „nagy arató“ gondoskodik arról, hogy a hivatalnokok („alkalmazottak“) is: „tudatlanul“ haljanak meg. Némelyik épen virág korában! Így mit ér nekik az az összehalmozott néhány 10 millió, ha semmi hasznát se veszik? Pedig hány van közülök, ki idegenben 2-3-6 gyermeket neveltetve, rá ne szorulna? Különösen most, mikor az elhelyezés, a ruha és a pénz méregdrága! És amikor nekik kell a „föld népe“ helyett gondoskodni arról, hogy ne vesszen ki nemzetünkben teljesen a magasabb tudományos pályákról a „jövendő“; mert a praktikus nép-észjárás nem áldoz a bizonytalanra!

Szemben áll a terv gyors tempóju keresztülvitelével az általános gazdasági s az ebből folyó pénzügyi helyzet is, mert igazat kell adnunk annak a nagytekintélyű pénzügyi ügyvéd-kapacitásnak, ki nekem f. évi szept. 18-án azt mondotta: *ma* Kolozsvár összes bankjaiból se lehetne elővenni 10 millió leit. Így hát ha *egyházkerületünk pénzügyeit* akként akarnók megoldani, hogy máról-holnapra elvonnók pénzünket az u. n. „jó bonitású“ pénzintézetektől, csak magunk alatt vágnók le a fát, mert ezt a megróhanást össze-, vagy megroppanás nélkül el nem viselhetnék bankjaink. Nincs tehát más hátra az esetben sem, ha kerületi közgyűlésünk a jelen cikkben megállapított elvi álláspontra helyezkedik is,

mint az, hogy fokozatosan, *lépésről-lépésre*, meggondoltan decentralizáljuk vagyonunkat. De ezt okvetlen meg kell tennünk előbb, vagy utóbb, mert tűrhetetlen állapot egyfelől az, hogy a nagy bankoktól „híveink” s „alkalmazott”-jaink 10—15%-kal drágábban kapjanak kölcsönt, mint amit *saját pénzük* után kamatban kapnak a betéteknél; másfelől lehetetlen lelkiismeretfurdalás nélkül elviselni a helyzetnek azt a minden percben bekövetkező katasztrófális alakulását, mely épen úgy „fekete napokat” tartogathat számunkra, mint meghozta ezeket nemrégiben Amerikának, hol hozzáértők szerint 30 millió ember siratja a „jó banitásu pénzintézetek”-hez tapadt tulságos bizalmát. És az a „*városi bérház*”, vagy „*bérházak*”, mikről mint *talán* (!) legbiztosabban jövedelmező befektetésekről van szó a 25. §. II. c. 1. pontjában, — bizony azokban tán méginkább beretva élen áll vagyonunk, mint a bankoknál, mert városokban a szovjet- és kommunisztikus érzésekkel lángbaborított észjárás, mindig tűzcsóvát képes dobni saját háza fedelére is, hogy neki-vadult fűzfaparipáján belovagoljon a *földi Eldorádó* neki *egyetlen* paradicsomába . mennyországába.

— Szemben áll érvelésünkkel az a felfogás is, hogy *egyházkerületünk pénzügyeinek* az ajánlott módon való intézése, új *ügyosztályt* tenne szükségessé a központban és *surlódásokra* vezetne a végeken. (25. §. „Indokolás” 1 p.) Hogy új ügyosztályt tenne szükségessé a vázolt kezelési mód, azt feltétlenül kétségbevonom, mert hiszen a 12154—1928. sz. már hivatolt „hivatalos kiadvány” 70. §. A) pontja szerint: az „egyházkerületi számadás” „11 számlán tünteti fel a kerület vagyoni állapotát”. Itt épen csak annyi változás állana elő, hogy 11 számla helyett, a központival együtt, beleszámítva a 19 egyházmegyét: 20 számla tüntetné fel *egyházkerületünk pénzügyeinek* állását. És hogy a végeken „*surlódásokat*” okoznának a kölcsön-kihelyezések, hogy az egyházközségeknek több bajuk lenne e surlódásokból kifolyólag? Az nem lehetetlen. De hiszen e nélkül is meg vannak ezek kisebb-nagyobb mértékben mindenütt s mint egyik paptársam mondotta mult hó 14-én tartott udvarhelyi em.-i közgyűlésünkön, mely az *itt kifejtett álláspontra helyezkedett*: ennek a *surlódásnak* legalább volna értelme. Azaz: eljutnánk már egyszer oda, hogy nem csak vennénk, de adnánk is valamit.

És ugyancsak: „*jobb adni, mint venni*”.

Csia Kálmán.

— *Olvasóinknak és családjuknak boldog és békességes karácsonyi ünneplést kívánunk.*

Adventi prédikátorok vagyunk-é?

Szinte hallom sok száz pásztori sziv felém dobbanásában az igenlő feleletet. Szinte hallom, igen adventi prédikátorok vagyunk, mert ha valamikor, úgy ma különösen adventi prédikátoroknak kell lennünk, készíteni kell a reánk bízott népet annak a jobb és szebb jövőnek elnyerésére, amely után buzgó imádság epedez százezrek ajakán. De nem csak hallom, látom is, hogy lelkipásztori karunk minden gondja, verejtékes munkája ennek a célnak szolgálatában áll.

Mégis-mégis milyen nehéz, bizony csiga lépésekkel haladunk a cél felé. S valahogy úgy van, minél nyílegyenesebben, minél nagyobb készséggel indulunk neki, annál messzebb, távolabb látszik a cél. Hány buzgó pásztori lélek jutott már e miatt a kétségek hínárjába? Mennyi meghasonlás, fájó csatavesztés munkakésztséget felőrölő volta lett az évszázak rendjén sorsa a pásztorok ezreinek?

Vajjon bennünket, a jelen lelkipásztorait nem kísért ez a pásztori tragédia? Nem, de csak egy esetben, ha a minden advent örök Prédikátorára: Keresztelő Jánosra tekintve tesszük a vallomást és egész életünk szent bizonyoságtételével meg is pecsételjük azt, hogy mi adventi prédikátorok vagyunk.

Az adventi prédikátor: Keresztelő János erőteljes szózata hangzik e vasárnapokon templomainkban. Szeretem hinni, nem kevesebb igénnyel zendül az Ige a mi ajkainkról is, mint a Jánoséről. Azzal az igénnyel, amely minden lelket az Urhoz, a boldog idvesség forrásához Jézus Krisztushoz vezet.

Ámde ennek az odavezetésnek a titkát is tudnunk kell, mert enélkül már kísért a szomorú pásztori tragédia.

János szózatának áldott sikere az ő igénytelenségében, mélységes hitéből folyó rendithetetlen bátorságában és alázatosságában volt elrejtve. Ezért Jánosnak a Jézus sikerére féltékeny tanítványai ime ezt hallják az ő Mesterüktől: „Ez az én örömem... Annak növekednie kell, nekem pedig alászállanom“. (Ján. 3. 29b. 30.)

Imé előttünk a fokmérője adventi prédikátorságunknak és annak, hogyan lehet ennek munkája áldott és célhoz vezető. E szerint igénytelenség a földi élet javaival szemben, diadalmas hit e világ és annak gonoszságával szemben, alázatosság az Isten akaratával szemben annyira, hogy benső, szent kényszerűség adja ajkunkra a vallomást: Néki, a Jézusnak növekedni, nekünk alá kell szállani.

P. S.

Betöltetlen lelkeszi állások.

Évek óta üresen álló lelkeszi állomásokról óhajtok szólni. És pedig ez anomáliánál teljesen figyelmen kívül hagyom a ma még érvényben levő 1904 – 7. évi Egyházi Törvények rendelkezéseit, mert ezeken régen tultettük magunkat, — vagy az idő haladt volna el mellettük? nem kutatom. Csak az az egy bizonyos, hogy az impérium-változás óta legritkább eset, amikor a törvény előírása pontosan megtartatnék a lelkeszi állás betöltésénél. Bizonyos formaságoknak eleget teszünk, de kisebb-nagyobb megalkuvások, elnézések, elmellőzések egészen természetesek ma már. Tehát egyáltalán nem a § göröcsöli új-jaimat a toll-szárra, amikor a betöltetlen lelkeszi állásokról próbállok írni, hanem ezeken felül álló valami.

Mindenekelőtt állapítsuk meg: mi az oka és módja ez állások he nem töltésének? Az ok: egy, — a mód: kettő. Az ok gazdasági. Szegény az egyház, szegények vagy fukarok a hivek. Sok az építeni való, kevés az anyag. Ennek az egy oknak bifurkációja az a két mód, ahogyan üresen maradnak a lelkeszi állások néha éveken át. Az egyik az, hogy a hivek, a gyülekezet nem akarja betölteni az állást azért, hogy az interkaláris jövedelemből alapot gyűjtsön, tőkét kovácsoljon egyik vagy másik aktuális szükségének a fedezésére. A másik az, hogy a hivek nem akarják a díjlevélben foglalt termény javadalmat megadni és ekkor az egyházi felsőbb hatóság nem engedi betölteni az állást. Az eredmény mindenképen ugyanaz: éveken át üresen áll a parókhia, lelki gondozás nélkül a hivek. És én egyedül ebből a szemszögből nézem ezeket az elárvult falukat.

És itt ismét föl kell vetnünk a kérdést, hogy mi a lelkesz a gyülekezetben? Vitézkötés a viseltes mentén? Ünneplő ruha? Bezárt ajtaju tiszta-szoba? Vagy pedig mindennapi kenyér? Ha csak cifraság, uri fölösleg, akkor tényleg maradhat üresen a parochia nem két-három évig, hanem akár örökre is. Alkalmilag beszerezhető a szomszédban is, vagy egy nagyszerűen trombitáló rádió útján, minek megterhelni a hiveket, egyházat, államot? Szerezzünk a megüresedő állomásokról hatalmas köröket, ahol és amikor aztán ünnepszámba megy, mikor kiszáll a lelkesz. De ha a lelkeszi szolgálatot, Isten országa ügyében végzett munkát szükségesnek, nélkülözhetetlennek tartjuk, ha a mindennapi kenyér jóságával, életfentartó erejével, az életfolytonosságot biztosító szerepével mérjük: akkor megengedhetetlen, hogy éveken át üresen maradjanak a lelkeszi állások.

Ha a hivek, a gyülekezetek maguk kéri: nem szabad megengedni. Ha pedig díjlevélbeli differenciák merülnek fel, minden módot meg kell

ragadni, hogy a gátló okok eliminálhatók legyenek. De egyházi felsőbb hatóságunk ne legyen oka a lelkeszi állás türesen maradásának. Kimond hatatlan károk származnak ebből lelkileg, amelyeket fölmérni nem is lehet. Mert az az egyetlen érv, amelyet alkalmazni szoktak, hogy: „kiéheztetjük őket” — nem érv! Először is: nem éheznek ki, hanem egyszerűen elszoknak és lemondanak a lelki táplálékról. Másodszor: úgy járunk a kiéheztetett hivekkel, mint az éhségstrájkolókkal. Azután nehezen, keserves diétával lehet őket megint rászoktatni a rendszeres étkezéshez. De gondoljunk csak a felnövekedő gyermekekre és ifjakra, akik lelkeszi vezetés, nevelés nélkül indulnak ki az életbe, akik tudatos és rendszeres hozzászoktatás nélkül cseperedvén fel, soha igazán templomszerető, bensőleg vallásos emberek nem lehetnek. Mert ha valahol van kihatása a ránevelésnek, úgy itt bizonyára van.

Nem hagyhatjuk figyelmen kívül azt sem, hogy népünkért nem csak vallási, lelki tekintetben vagyunk felelősek, hanem nemzeti megtartás, avagy elvesztés is igen sokszor a mi számlánkra iratik. Azt hiszem, fölösleges ezt bővebben fejtegetnem, mindnyájan értjük, minő veszedelmek zúdulhatnak egy-egy ilyen magárahagyott falura.

Az egyházi főhatóságoknak tehát minden lelkeszi állást haladéktalanul be kell tölteniük!

Itt azonban lehetetlen pontot tenni. Elfogulatlanul rá kell mutatni arra a szörnyű eltévelyedésre, amely megmutatkozik egyik-másik lelkeszválasztásnál. Valljuk be: pirulnunk kell, amikor egyik-másik alkalommal hallunk alkudozásokról, fizetés-elengedésről, az egyháznak tett adományígéretről — a megválasztás ellenében! A papi tekintélyt, az egész lelkeszi testület méltóságát sértő és lealacsonyító tünet ez, amelyet gyökerestül ki kell irtani. Nekünk magunknak kell erőlyesen föllépnünk és megvédenünk a palást tisztaságát az üzletezés szennyétől. Tegyük kezünket szívére és úgy induljunk neki egy-egy választási küzdelemnek, — ami nem is volna szabad, hogy küzdelem legyen, hanem a választók lelkét Isten szent Lelke kell, hogy megvilágosítsa és helyes irányba terelje, nem pedig emberi akarás és törtetés. Mennyivel könnyebb lenne az egyházi főhatóság dolga is és nem lenne problema a megüresedő állás betöltése. Sokat tehet ennek érdekében egy bölcsen, jól megalakított törvény, de még többet, ugyszólván mindent tehet egy erős, becsületes testületi szellem kiépítése, megalkotása, amely a belső fegyelem erejével tart féken minden kilengést.

Boruzs Lajos,
vedresábrányi lelkesz.

Helyreigazításul.

Mivel a Kálvinista Világban D. E. mellett sz. c. is részesül a megfelelő kioktatás és megnyugtatóban, szükségesnek tartom ez ügyben szerepemet tisztázni, mivel *Biró Mózes* a szerkesztői üzenetet félreértette, ami, beismerem, könnyen megtörténhetett. Mindenekelőtt tehát kijelentem, hogy én *Biró Mózesen* még csak nem is csudálkozom. Mert hogy is áll a dolog? Ő ír egy cikket. Természetesen egyéniségének megfelelő felfogással és hangon. Ezt más is így csinálja. Aztán elküldi egy lapnak, amelyik kiadja. Ezzel is mindenki így van. A cikk — mivel én egyebet még tőle nem olvastam — valószínűleg bemutatkozáni készült. Hát bemutatkozott. Úgy, hogy a második cikken már még kevésbé volt okom csudálkozni. Egészen más volt az, amit én a *Derzsi* Endréhez írott levelemben szóvá tettem. Bár véleményemet magánlevélben juttattam kifejezésre, nem tartom feltétlenül szükségesnek a diszkréciót annyival kevésbé, mert amit *Derzsi* Endrének megmondtam, azt megmondom másnak is, esetleg a nyilvánosságnak is. Körülbelül a következőket írtam (szórol-szóra már nem emlékszem) „Olvastam *Biró Mózes* cikkét a K. V.-ban; úgy látszik a mi kedves jó Gézánknak vagy a szerkesztői bölcsessége vagy a cikkei fogyatkoztak meg felettébb, mert nem gondolnám, hogy ez volna világi hiveink kálvinista öntudatának a fejlesztésére az alkalmas út, ami pedig a K. V. állítólagos célja“. Én tehát nem a cikket, csak a szerkesztői eljárást tettem szóvá s erre vonatkozott a szerkesztői üzenet. Így a *Biró Mózes* megnyugtatóra nekem szükségem nem volt. A kioktatás azonban — bevallom — annál jobban fogott. Megtanultam ugyanis a második, részben nekem adresszált cikkből, hogy milyen pompásan lehet bibliai locusokkal tarkázottan — személyeskedni. Én eddig magamat — az ifjabb nemzedékhez számítottam, amire — egy kis jóindulattal — a korom is feljogosít. De most már nekem is aggodalmaim vannak. Hátha csakugyan vén salabakterek vagyunk, akik már a bibliai stílusú személyeskedéshez sem értünk. Mi ugyanis, ha személyeskedtünk egyszer-másszor, hát ezt a saját szavainkkal végeztük, mivelhogy a bibliát egészen másként és másra használtuk. Tempora mutantur!

Szász Ferenc.

I R O D A L O M.

Aranyhárfa. Vallásos költemények gyűjteménye. Az egyházi élet gyakorlati segédkönyve. Összeállította és sajtó alá rendezte: dr. Halmi János theol. m. tanár, gyömrői ref. lelkész. Csikesz Sándor ORLE. főtávkár előszavával. Az ORLE. kiadása. Ára 540 Lei. Kapható Szaploneczay Ber-

talán nagybányai ref. lelkész (Baia-Mare, Juid. Satmar) irattérjesztésénél. 392 nagy-lexikon oldal, díszes kötés. Az egyháztársadalmi munkában olyan nagy szükség van erre a könyvre, mint a mindennapi kenyérre. Sok jó szándék, nemes törekvés azon mulik el, hogy nincs segéd-eszköz annak kivitelére. Imé a legnagyobb akadályok egyike megszűnt s nem kell hétről-hétre kapkodva összejëveteleinkre innen-onnan „keríteni valamit“. A nagyterjedelmű, pompás beosztással közrebocsátott gyűjtemény évtizedre elég anyaggal és pedig friss anyaggal lát el. Atya-Fiu-Szentlélek, Biblia, Próféták, Apostolok, Első századok, Reformáció, Egyházi év adventtől — új évig, Vihar és csendesség, Szeretet, Hit imádság — áhitat, Természet, Ifjuság, Allegoriák, Ker családi élet, Egyházi élet, E földi hon, Misszió, Halál és Örökélet, Mosolygó igazság, Apró népek versei, c. fejezetekre osztva közli a szebbnél-szebb versek temérdekét és árasztja a hófehér költészet édes illatát. Ajánljuk e hatóságainknak, hogy a presbitériumok útján iskoláink számára is megrendeltessék e nélkülözhetetlen könyv; addig is, míg ez megtörténne, ajánljuk lelkésztestvéreink figyelmébe.

Hát a RORLE-vel mikor segítünk magunkon ?

P. S.

KÜLÖNFÉLÉK.

Házassági hír. Lapunk felelős szerkesztője *Derzsi Endre* f. hó 7-én házasságot kötött *Kerekes Annus-kával* Berekszóról (Hunyad vm.)

Köszönet. Amidőn lapunk II. évfolyamának utolsó számát útnak bocsátjuk, mindenekelőtt hálásan köszönjük Istennek drága kegyelmét, amellyel nemes törekvéseinkben fogyatékos erőinket ebben az évben is megsegítette. Egy dolog bizonyos. És ez az, hogy jót akartunk. Amennyiben nem sikerült, a mi hibánk. Amennyiben pedig sikerült, kizárólag Isten kegyelmi ajándéka. Illesse köszönet — Isten után — munkatársainkat és olvasóinkat, akik szellemi és anyagi támogatásukkal lehetővé tették ez évben is lapunk existálását. Amit még kérni akarunk, csak az, hogy ne menjen át közülünk senki az új

esztendőbe — szívében a haragnak, visszavonásnak és szeretetlenségnek keresztyénietlen érzésével. Akik ellenünk vétettek, azoknak készséggel megbocsátunk. És viszont akik ellen mi vétettünk — akár tudatosan, akár szándék nélkül — bocsássanak meg.

Előfizetési felhívás a III. évfolyamra. Testvéri szeretettel tesszük közzé lapunk előfizetési felhívását a III. évfolyamra. Programunk precizizálása — úgy hisszük — szükségtelen. Azon az uton kívánunk haladni, amelyen eddig jártunk. Alkalmat kívánunk adni a romániai együttműködni akaró ref. lelkészeknek — a testvéri találkozóra, gondolataiknak kicserélésére, közös ügyeiknek megbeszélésére és ezáltal Anyaszentegyházunk építésére. Teret kívánunk adni min-

den lelkészúrsunk számára, hogy bármilyen az Anyaszentegyházat és a lelkészeket érintő dologhoz hozzájárulhasson — szíve szerint, felelőssége tudatában. Azt szeretnők, hogy ezt a lapot minden lelkészúrsunk sajátjának tekintse és addig is, míg a lelkészek egyesületi kérdése a közóhajnak megfelelően megoldást nyerne, ezt a sajnosan nélkülözött szervezkedést lapunk pótolja — legalább némi részben. Mint különösebb feladatot megemlítjük, hogy fokozott figyelemmel kívánjuk kísérni *a két egyházkerület lelkészei egymáshoz való közeledésének, a testvéri viszony kimélyítésének, a Lelkészcsoegyesület ügyének és a zsinati munkálatoknak aktuális kérdéseit* — és nem mulasztjuk el gondolatainknak, óhajainknak és kívánságainknak kifejezést adni. Az előfizetési díjat — dacára annak, hogy a szerkesztéssel járó kiadások lényegesen emelkedtek s a posta és vasút-kedvezmények esetleges elvesztésével még inkább emelkedni fognak — nem emeltük. — Abban a reményben, hogy az előfizetők számában csökkenés nem, — ellenkezőleg emelkedés fog beállani. Szeretettel kérjük azért lapunk *barátaikt*, hogy azok közül, akik lapunkat még nem ismerik vagy talán félreismerik, szíveskedjenek egy kis propagandát csinálni és újabb előfizetőket gyűjteni. Az előfizetési díjak egyházmegyénként az államszegélyből fognak levonattni, még pedig 2 részletben, január és július hónapokban: A régi előfizetőket, amennyiben lapunk lerendeléséről nem értesítenek, előfizetőknek fogjuk tekinteni a III. évfolyamra is. Új előfizetők, amennyiben az I. és II. évfolyamot megszerezni óhajtanák, amíg a készlet tart — az I. évfolyamot 80 Lei, a II. évfolyamot 120 Lei

kedvezményes áron megkaphatják. Lapunk a III. évfolyamban is — 16 oldal terjedelemben — havonta kétszer fog megjelenni és előfizetési ára egész évre 240, félévre 120 Lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oficiul Parochial Reformát — Ref. Lelkészi Hivatal, Blaj — Balázsfalva, Jud. Târnava Mică.

Tudomásul kívánjuk hozni előfizetőinknek, hogy aki a jelen évfolyamot megtartani kívánja és esetleg hiányos az évfolyam, megkeresésre a hiányt — amíg a készlet tart — készséggel pótoljuk.

A nagybányai egyházmegye szavazatbontó bizottsága november 18-án számlálta össze az egyházmegyei gondnoki és világi aljegyzői állásra beérkezett szavazatokat. Ennek eredményeként egyházmegyei gondnokká: dr. *Böszörményi* Emil földbirtokos, ügyvéd, e-ker. tanácsbíró választott meg, mondható egyértelműen. A nagy egyházmegye gondnoki székében, a lelkészkar részéről tisztelettel és szeretettel üdvözljük Öt, aki egyházi életünknek eddig is kimagasló alakja volt, kérve, hogy őseitől öröklött nagy hitével és szeretetével vegye fel a traktusbeli kicsiny egyházközségek és a lelkészkar gondját. Ad multos annos! legyen áldott munkája. A világi aljegyzőségre újabb szavazás rendeltetett el dr. *Lingvai* Lajos m.-szigeti és dr. *Mártha* József szatmári ügyvédek között.

Beiktatások. Nagyzerinden okt. 27-én *Balogh* László volt magyar-kéceli, Szamosassályiban dr. *Pinkóczy* Gusztáv lelkészeket és Nagytárnán *Dénes* László volt görbedi levitát iktatták be hivatalukba. Legyen áldó kegyelem a beiktatott testvéreken és gyűlekezeteiken.